

DIREKTIIVIT

NEUVOSTON DIREKTIIVI 2011/70/EURATOM,

annettu 19 päivänä heinäkuuta 2011,

yhteisön kehyksen perustamisesta käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa varten

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 31 ja 32 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen, jonka komissio on laatinut saatuaan lausunnon asiantuntijaryhmältä, jonka tieteellis-tekninen komitea on nimennyt jäsenvaltioiden tieteellisten asiantuntijoiden keskuudesta,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä 'Euratomin perustamissopimus', 2 artiklan b alakohdassa määrätään, että on laadittava yhtenäiset turvallisuusmääräykset väestön ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi.
- (2) Euratomin perustamissopimuksen 30 artiklassa määrätään, että on vahvistettava perusnormit väestön ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi ionisoivan säteilyn aiheuttamilta vaaroilta.
- (3) Euratomin perustamissopimuksen 37 artiklassa määrätään, että jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle yleiset tiedot radioaktiivisen jätteen hävittämistä koskevista suunnitelmista.
- (4) Perusnormit työntekijöiden ja väestön terveyden suojelemiseksi ionisoivasta säteilystä aiheutuilta vaaroilta vahvistetaan neuvoston direktiivissä 96/29/Euratom ⁽³⁾. Kyseistä direktiiviä on täydennetty erityislainsäädännöllä.
- (5) Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan Euratomin perustamissopimuksen terveyden suoje-lua koskevan III luvun määräykset muodostavat yhden-

mukaisen kokonaisuuden, jossa komissiolle annetaan suhteellisen laaja toimivalta suojella väestöä ja ympäristöä radioaktiivisen saastumisen vaaroilta ⁽⁴⁾.

- (6) Yhteisön järjestelyistä nopeaksi tietojenvaihdoksi säteilyhäätötilanteen yhteydessä 14 päivänä joulukuuta 1987 tehdyllä neuvoston päätöksellä 87/600/Euratom ⁽⁵⁾ säädettiin tiedoksi antamista ja tietojen toimittamista koske- vasta kehyksestä, jota jäsenvaltioiden on käytettävä suo- jellakseen väestöä säteilyhäätötilanteen sattuessa. Säteilyhä- töttilanteessa tarvittavia suojelutoimenpiteitä ja noudatet- tavien ohjeita koskevien tietojen antamisesta väestölle 27 päivänä marraskuuta 1989 annetulla neuvoston direk- tiivillä 89/618/Euratom ⁽⁶⁾ jäsenvaltioille on asetettu vel- voitteita, jotka koskevat tietojen antamista väestölle sätei- lyhäätötilanteessa.

- (7) Neuvoston direktiivissä 2003/122/Euratom ⁽⁷⁾ säädetään korkea-aktiivisten radioaktiivista ainetta sisältävien umpi- lähteiden ja isännättömien lähteiden valvonnasta, mukaan lukien käytöstä poistetut lähteet. Käytetyn ydinpoltto- aineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus', ja radioaktiivisten lähteiden turvallisuutta ja varmuutta kos- kevien Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) käy- tännösäätöjen sekä nykyisten teollisuuden käytäntöjen mukaisesti käytöstä poistetut umpilähteet voidaan käyttää uudelleen, kierrättää tai loppusijoittaa. Useissa tapauksissa tämä edellyttää lähteen palauttamista tai lähteen sisältä- vän laitteen palauttamista toimittajalle tai valmistajalle, jotta se voidaan kelpoistaa uudelleen käytettäväksi tai käsitellä.

- (8) Kaivannaisteollisuuden jätehuollosta 15 päivänä maalisi- kuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/21/EY ⁽⁸⁾ soveltamisalaan kuuluu kaivan- naisteollisuuden mahdollisesti radioaktiivisen jätteen huolto lukuun ottamatta radioaktiivisuuteen liittyviä eri- tyisnäkökohtia, jotka kuuluvat Euratomin perustamissopi- muksen soveltamisalaan.

⁽¹⁾ Lausunto annettu 4. toukokuuta 2011 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ Lausunto annettu 23. kesäkuuta 2011 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ EYVL L 159, 29.6.1996, s. 1.

⁽⁴⁾ Asia C-187/87 (Kok. 1988, s. 5013) ja asia C-29/99 (Kok. 2002, s. I-11221).

⁽⁵⁾ EYVL L 371, 30.12.1987, s. 76.

⁽⁶⁾ EYVL L 357, 7.12.1989, s. 31.

⁽⁷⁾ EUVL L 346, 31.12.2003, s. 57.

⁽⁸⁾ EUVL L 102, 11.4.2006, s. 15.

- (9) Neuvoston direktiivillä 2006/117/Euratom ⁽¹⁾ perustetaan Euroopan atomienergiayhteisön, jäljempänä 'yhteisö', järjestelmä radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen rajat ylittävien siirtojen valvontaa ja tarkkailua varten. Mainittua direktiiviä on täydennetty kolmansiin maihin suuntautuvaan radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen vientiin sovellettavista arviointiperusteista 4 päivänä joulukuuta 2008 annetulla komission suosituksella 2008/956/Euratom ⁽²⁾.
- (10) Ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta 25 päivänä kesäkuuta 2009 annetussa neuvoston direktiivissä 2009/71/Euratom ⁽³⁾ jäsenvaltioille asetetaan velvollisuus luoda ydinturvallisuutta koskeva kansallinen kehys ja pitää sitä yllä. Vaikka mainittu direktiivi koskee pääasiassa ydinlaitosten ydinturvallisuutta, siinä todetaan, että on myös tärkeää varmistaa käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen turvallinen huolto, myös varastointi- ja loppusijoituslaitoksissa. Näin ollen näihin laitoksiin, joita käsitellään sekä direktiivissä 2009/71/Euratom että tässä direktiivissä, ei saisi kohdistaa suhteettomia tai tarpeettomia velvoitteita etenkin raportoinnin osalta.
- (11) Yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen 26 päivänä toukokuuta 2003 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2003/35/EY ⁽⁴⁾ sovelletaan tiettyihin suunnitelmiin ja ohjelmiin, jotka kuuluvat tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 27 päivänä kesäkuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/42/EY ⁽⁵⁾ soveltamisaan.
- (12) Ydinlaitosten käytöstäpoistoon sekä käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon tarkoitettujen varojen hallinnoinnista 24 päivänä lokakuuta 2006 annetussa komission suosituksessa 2006/851/Euratom ⁽⁶⁾ keskitytään rahoituksen riittävyyteen, varmuuteen ja avoimuuteen sen varmistamiseksi, että varoja käytetään ainoastaan suunniteltuihin tarkoituksiin.
- (13) Liettuan, Slovakian ja Bulgarian Euroopan unioniin liittymisen erityisten ehtojen nojalla, joiden mukaan tiettyjä ydinvoimalaitoksia oli suljettava aikaistetusti, yhteisö on osallistunut varojen keräämiseen ja antaa rahoitustukea tietyin edellytyksin eri käytöstäpoistohankkeille, mukaan lukien radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen huolto.
- (14) IAEA:n johdolla tehty yleissopimus on luonteeltaan suositteleva väline, jonka tavoitteena on saavuttaa ja ylläpitää käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollossa maailmanlaajuisesti korkea turvallisuustaso kehittämällä kansallisia toimenpiteitä ja kansainvälistä yhteistyötä.
- (15) Jotkin jäsenvaltiot ovat jo osallistuneet ja aikovat edelleen osallistua Yhdysvaltojen ja Venäjän johtamaan ohjelmaan nimeltä uhkien vähentämiseen pyrkivä maailmanlaajuisen aloite toimittamalla tutkimusreaktorien käytetyn ydinpolttoaineen Amerikan yhdysvaltoihin ja Venäjän federaatioon.
- (16) IAEA saattoi vuonna 2006 normien rakenteen ajan tasalle ja julkaisi yleiset turvallisuusperiaatteet, joille yhteisö, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö/ydinenergiajärjestö ja muut kansainväliset järjestöt ovat antaneet tukensa. Yleisten turvallisuusperiaatteiden soveltaminen helpottaa kansainvälisten turvallisuusnormien soveltamista ja yhdenmukaistaa eri valtioiden järjestelyjä.
- (17) Neuvosto esitti 8 päivänä toukokuuta 2007 antamissaan ydinturvallisuutta ja käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen turvallista huoltoa koskevista päätelmissä korkean tason työryhmän perustamista EU:n tasolla, ja tämän seurauksena perustettiin ydinturvallisuutta ja ydinjätehuoltoa käsittelevän eurooppalaisen korkean tason asiantuntijaryhmän perustamisesta 17 päivänä heinäkuuta 2007 tehdyllä komission päätöksellä 2007/530/Euratom ⁽⁷⁾ Euroopan ydinturvallisuusviranomaisten ryhmä (ENSREG), jonka tehtävänä on edistää käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskevien yhteisön tavoitteiden saavuttamista. ENSREGin päätelmät ja suositukset otettiin huomioon käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollosta 16 päivänä joulukuuta 2008 annetussa neuvoston päätöslauselmassa sekä Euroopan ydinturvallisuusviranomaisien ryhmän raportista 10 päivänä marraskuuta 2009 annetuissa neuvoston päätelmissä.
- (18) Euroopan parlamentti hyväksyi 10 päivänä toukokuuta 2007 päätöslauselman "Euratomin toiminnan arviointi – 50 vuotta eurooppalaista ydinenergiapolitiikkaa", jossa se peräänkuulutti yhdenmukaistettuja normeja radioaktiivisen jätteen huollon alalla ja pyysi komissiota tarkastelemaan uudelleen tämän tekemiä lainsäädäntöehdotuksia koskevia luonnoksia ja antamaan uuden ehdotuksen radioaktiivisen jätteen huoltoa koskevaksi direktiiviksi.
- (19) Vaikka jokaisella jäsenvaltiolla on oikeus päättää itse omasta energialähteiden valinnastaan, kaikki jäsenvaltiot tuottavat radioaktiivista jätettä voimantuotannossa tai teollisuus- ja maataloustoiminnassa, lääketieteeseen ja tutkimukseen liittyvässä toiminnassa tai ydinlaitosten käytöstäpoistossa taikka säteilysuojellisuissa kunnostustoimissa ja interventioissa.

⁽¹⁾ EUVL L 337, 5.12.2006, s. 21.

⁽²⁾ EUVL L 338, 17.12.2008, s. 69.

⁽³⁾ EUVL L 172, 2.7.2009, s. 18.

⁽⁴⁾ EUVL L 156, 25.6.2003, s. 17.

⁽⁵⁾ EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30.

⁽⁶⁾ EUVL L 330, 28.11.2006, s. 31.

⁽⁷⁾ EUVL L 195, 17.7.2007, s. 44.

- (20) Ydinreaktorien toiminnasta syntyy käytettyä ydinpolttoainetta. Jokaisella jäsenvaltiolla on oikeus määritellä oma polttoainekiertoa koskeva toimintamallinsa. Käytettyä ydinpolttoainetta voidaan pitää joko käyttökelpoisena resurssina, joka soveltuu jälleenkäsiteltäväksi, tai radioaktiivisena jätteenä, joka loppusijoitetaan suoraan. Riippumatta siitä, mikä vaihtoehto valitaan, olisi otettava huomioon jälleenkäsittelyssä erotetun korkea-aktiivisen jätteen tai jätteeksi katsotun käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitus.
- (21) Radioaktiivinen jäte, mukaan lukien jätteeksi katsottu käytetty ydinpolttoaine, edellyttää sitä, että sen leviäminen estetään ja että se eristetään ihmisistä ja elinympäristöstä pitkäksi ajaksi. Sen erityisluonne eli radionuklidipitoisuus vaatii järjestelyjä ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi ionisoivan säteilyn aiheuttamilta vaaroilta, kuten loppusijoitusta asianmukaisiin laitoksiin viimeisenä vaiheena. Radioaktiivisen jätteen varastointi, mukaan lukien pitkäaikainen varastointi, on väliaikainen ratkaisu eikä vaihtoehto loppusijoitukselle.
- (22) Näitä järjestelyjä olisi tuettava kansallisella radioaktiivisten jätteiden luokittelujärjestelmällä ottaen kaikilta osin huomioon radioaktiivisen jätteen yksittäiset tyypit ja ominaisuudet.
- (23) Matala- ja keskiaktiivisen jätteen tyypillinen loppusijoituskonsepti on loppusijoitus maanpinnan läheisyyteen. On yleisesti hyväksytty teknisellä tasolla, että geologinen loppusijoitus syvälle maaperään on tällä hetkellä turvallis- ja kestävin vaihtoehto korkea-aktiivisen jätteen ja jätteeksi katsotun käytetyn ydinpolttoaineen huollon viimeiseksi vaiheeksi. Jäsenvaltioilla on vastuu käytetyn ydinpolttoaineensa sekä matala-, keski- ja korkea-aktiivisen radioaktiivisen jätteen huoltoon koskevista politiikoista, ja niiden olisi sisällytettävä loppusijoitusvaihtoehtojen suunnittelu ja toteuttaminen kansallisiin politiikkoihin. Koska loppusijoituslaitoksen toteuttaminen ja kehittäminen tapahtuu usean vuosikymmenen aikana, useissa ohjelmissa todetaan tarve pysyä joustavana ja mukautuvana, jotta esimerkiksi voidaan ottaa huomioon uusi tietämys paikan olosuhteista tai loppusijoitusjärjestelmän mahdollinen kehittyminen. Radioaktiivisen jätteen geologista loppusijoitusta käsittelevän teknologiayhteisön (Implementing Geological Disposal of Radioactive Waste Technology Platform (IGD-TP)) piirissä toteutettavat toimet voisivat helpottaa asiantuntemuksen ja teknologian hyödyntämistä tältä osin. Tätä varten mahdollisuutta loppusijoitustoimien peruuttamiseen ja mahdollisuutta jätteen palauttamiseen voidaan käyttää käyttötappaa ja suunnittelua koskevin kriteereinä loppusijoitusjärjestelmän teknisen kehityksen ohjaamiseksi. Nämä kriteerit eivät kuitenkaan saisi korvata loppusijoituslaitoksen hyvää suunnittelua ja sen sulkemista silloin, kun siihen on perustellut syyt. Tarvitaan kompromissiratkaisu, koska radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen huolto perustuu tieteen ja teknologian viimeisimpään kehitykseen.
- (24) Kullakin jäsenvaltiolla olisi oltava eettinen velvollisuus välttää sitä, että tuleville sukupolville jätetään kohtuuton rasite käytetystä ydinpolttoaineesta ja radioaktiivisesta jätteestä, olemassa olevien ydinlaitosten käytöstä poistamisesta syntyvä radioaktiivinen jäte mukaan lukien. Paneamalla tämän direktiivin täytäntöön jäsenvaltiot osoittavat, että ne ovat toteuttaneet kohtuulliset toimet sen varmistamiseksi, että tämä tavoite saavutetaan.
- (25) Jäsenvaltioiden perimmäinen vastuu käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen turvallisesta huollosta on perusperiaate, joka on vahvistettu yleissopimuksessa. Tätä kansallisen vastuun periaatetta sekä periaatetta, jonka mukaan luvanhaltijalla on ensisijainen vastuu käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen turvallisesta huollosta toimivaltaisen valvontaviranomaisensa valvon- nassa, olisi korostettava, ja toimivaltaisen valvontaviranomaisen asemaa ja riippumattomuutta olisi vahvistettava tällä direktiivillä.
- (26) Se, että toimivaltainen valvontaviranomainen käyttää radioaktiivisia lähteitä valvontatehtäviensä suorittamiseksi, ei vaikuta sen riippumattomuuteen.
- (27) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon on käytettävissä asianmukainen rahoitus.
- (28) Jäsenvaltioiden olisi laadittava kansalliset ohjelmat, joilla varmistetaan poliittisten päätösten muuttaminen selkeiksi säännöksiksi siten, että käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon kaikki vaiheet jätteen syntymisestä sen loppusijoitukseen saakka voidaan toteuttaa ajallaan. Tällaisten kansallisten ohjelmien olisi voitava olla joko yhden viiteasiakirjan tai useasta asiakirjasta muodostuvan kokonaisuuden muodossa.
- (29) Kansallisia järjestelyjä käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen turvallista huoltoa varten sovelletaan jonkin oikeudellisen välineen, sääntelyvälineen tai organisaattorisen välineen avulla, jonka valinta kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan.
- (30) Käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon eri vaiheet liittyvät läheisesti toisiinsa. Yhdessä vaiheessa tehdyt päätökset voivat vaikuttaa seuraavaan vaiheeseen. Siksi tällaiset riippuvuussuhteet olisi otettava huomioon kansallisia ohjelmia laadittaessa.
- (31) Avoimuus on tärkeää käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollossa. Avoimuus olisi toteutettava varmistamalla toimiva yleisötiedotus ja kaikkien asianomaisten sidosryhmien, paikallisviranomaiset ja yleisö mukaan lukien, mahdollisuudet osallistua päätöksentekoprosesseihin kansallisten ja kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.
- (32) Jäsenvaltioiden välinen ja kansainvälinen yhteistyö voisi helpottaa ja nopeuttaa päätöksentekoa tarjoamalla käyt- töön asiantuntemusta ja teknologiaa.

- (33) Eräät jäsenvaltiot katsovat, että käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon liittyvien laitosten, myös loppusijoituslaitosten, jakaminen voisi olla hyödyllinen, turvallinen ja kustannustehokas vaihtoehto, jos se perustuu kyseisten jäsenvaltioiden väliseen sopimukseen.
- (34) Turvallisuuteen liittyvän päätöksentekoprosessin dokumentoinnin olisi oltava oikeassa suhteessa riskin tasoihin (porrastettu lähestymistapa), ja sen olisi tarjottava perusta käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon koskeville päätöksille. Tämän olisi mahdollistettava sellaisten epävarmuusalueiden määrittäminen, joihin olisi kiinnitettävä huomiota turvallisuusarvioinnissa. Turvallisuuspäätösten olisi perustuttava turvallisuusarvioinnin tuloksiin sekä tietoihin kyseisen arvioinnin varmuudesta ja luotettavuudesta ja siinä tehtyihin oletuksiin. Päätöksentekoprosessin olisi tämän vuoksi perustuttava sellaisiin koottuihin argumentteihin ja todisteisiin, joilla pyritään osoittamaan, että käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon liittyvän laitoksen tai toiminnan vaadittu turvallisuustaso saavutetaan. Kun kyseessä on loppusijoituslaitos, dokumentoinnin olisi parannettava tietämystä loppusijoitusjärjestelmän turvallisuuteen vaikuttavista näkökohdista, mukaan lukien luonnolliset (geologiset) ja rakennetut vapautumisesteet, ja loppusijoitusjärjestelmän odotettavissa olevasta kehityksestä ajan myötä.
- (35) Jäsenvaltioon, jolla ei ole käytettyä ydinpolttoainetta ja jolla ei ole välittömiä näkymiä siitä, että sillä tulee olemaan käytettyä ydinpolttoainetta, ja jolla ei ole käytettyä ydinpolttoainetta koskevaa olemassa olevaa tai suunniteltua toimintaa, kohdistuisi suhteeton ja tarpeeton velvoite, jos sen pitäisi saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panna täytäntöön käytettyä ydinpolttoainetta koskevat tämän direktiivin säännökset. Näin ollen tällaiset jäsenvaltiot olisi vapautettava velvoitteesta saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panna täytäntöön käytettyä ydinpolttoainetta koskevat tämän direktiivin säännökset, niin kauan kuin ne eivät tee päätöstä kehittää mitään ydinpolttoaineeseen liittyvää toimintaa.
- (36) Krškon ydinvoimalan aseman sääntelystä ja muista kyseisen voimalan investointeja, käyttöä ja käytöstäpoistoa koskevista oikeussuhteista tehtyä Slovenian tasavallan hallituksen ja Kroatian tasavallan hallituksen sopimusta sovelletaan ydinvoimalan yhteisomistukseen. Kyseisessä sopimuksessa määrätään, että vastuu radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen huollosta ja loppusijoituksesta on jaettava. Tästä syystä olisi säädettävä poikkeuksesta tämän direktiivin tiettyihin säännöksiin, jotta ei estettäisi mainitun kahdenvälisen sopimuksen täytäntöönpanoa kokonaisuudessaan.
- (37) Tässä direktiivissä tunnustetaan, että kansallisessa kehyksessä olisi otettava huomioon käytettyyn ydinpolttoaineeseen ja radioaktiiviseen jätteeseen liittyvät säteilyvaarat ja muut kuin säteilyvaarat, mutta sitä ei sovelleta muihin kuin säteilyvaaroihin, sillä ne kuuluvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen soveltamisalaan.
- (38) Käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon liittyvän asiantuntemuksen ja taitojen ylläpitäminen ja kehittäminen edelleen on olennainen osa korkean tur-

vallisuustason varmistamista, ja sen olisi perustuttava käytännön kokemuksen kautta oppimiseen.

- (39) Tieteellinen tutkimus ja teknologian kehittäminen tuettuina toimijoiden välisellä teknisellä yhteistyöllä voivat avata näkymiä käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen turvallisen huollon parantamiseksi sekä edistää korkea-aktiivisen jätteen säteilymyrkyllisyyden riskin vähentämistä.
- (40) Vertaisarviointi voisi olla erinomainen tapa rakentaa luotamusta käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon Euroopan unionissa, ja niiden avulla voitaisiin lisätä ja vaihtaa kokemuksia ja varmistaa korkea vaatimustaso,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 LUKU

SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄT JA YLEISET PERIAATTEET

1 artikla

Kohde

1. Tällä direktiivillä perustetaan yhteisön kehys käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullisen ja turvallisen huollon varmistamiseksi, jotta vältetään kohtuuttomien rasitteiden jättäminen tuleville sukupolville.

2. Sillä varmistetaan, että jäsenvaltiot huolehtivat asianmukaisista kansallisista järjestelyistä, joilla turvataan käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon korkea turvallisuustaso työntekijöiden ja väestön suojelemiseksi ionisoivan säteilyn aiheuttamilta vaaroilta.

3. Sillä varmistetaan käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon liittyvä tarvittava yleisötiedotus ja yleisön osallistuminen samalla kun otetaan asianmukaisesti huomioon turvallisuutta koskeviin ja luottamuksellisiin tietoihin liittyvät kysymykset.

4. Tällä direktiivillä täydennetään Euratomin perustamissopimuksen 30 artiklassa tarkoitettuja perusnormeja käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen turvallisuuden osalta, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 96/29/Euratom soveltamista.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan seuraavien toimintojen kaikkiin vaiheisiin:

- a) käytetyn ydinpolttoaineen huolto, kun käytetty ydinpolttoaine syntyy siviilitoiminnoista;
- b) radioaktiivisen jätteen huolto jätteen syntymisestä sen loppusijoitukseen, kun radioaktiivinen jäte syntyy siviilitoiminnoista.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta

- a) kaivannaisteollisuuden mahdollisesti radioaktiivisiin jätteisiin, jotka kuuluvat direktiivin 2006/21/EY soveltamisalaan;
- b) hyväksyttyihin päästöihin.

3. Tämän direktiivin 4 artiklan 4 kohtaa ei sovelleta

- a) käytöstä poistettujen umpilähteiden palauttamiseen toimittajalle tai valmistajalle;
- b) tutkimusreaktorien käytetyn ydinpolttoaineen siirtoihin maahan, josta tutkimusreaktorien polttoaineita toimitetaan tai jossa ne valmistetaan, ottaen huomioon sovellettavat kansainväliset sopimukset;
- c) olemassa olevan Krškon ydinvoimalan jätteeseen ja käytettyyn ydinpolttoaineeseen, kun on kyse Slovenian ja Kroatian välisistä siirroista.

4. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltion tai kyseisessä jäsenvaltiossa olevan yrityksen oikeuteen palauttaa radioaktiivinen jäte jälleenkäsittelyn jälkeen sen alkuperämaahan, jos

- a) radioaktiivinen jäte on tarkoitus siirtää kyseiseen jäsenvaltioon tai yritykseen jälleenkäsittelyä varten; tai
- b) muuta ainetta on tarkoitus siirtää kyseiseen jäsenvaltioon tai yritykseen radioaktiivisen jätteen talteenottoa varten.

Tämä direktiivi ei vaikuta sellaisen jäsenvaltion tai sellaisen kyseisessä jäsenvaltiossa olevan yrityksen, johon käytettyä ydinpolttoainetta on tarkoitus siirtää käsiteltäväksi tai jälleenkäsitteltäväksi, oikeuteen palauttaa käsittelyn tai jälleenkäsittelyn tuloksena saatu radioaktiivinen jäte tai hyväksytty vastaava jäte sen alkuperämaahan.

3 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) 'sulkemisella' kaikkien toimintojen loppuunsaattamista jollakin hetkellä sen jälkeen, kun käytetty ydinpolttoaine tai radioaktiivinen jäte on sijoitettu loppusijoituslaitokseen, mukaan lukien lopulliset tekniset tai muut toimenpiteet laitoksen saattamiseksi tilaan, joka on pitkällä aikavälillä turvallinen;
- 2) 'toimivaltaisella valvontaviranomaisella' viranomaista tai viranomaisjärjestelmää, joka on nimetty jäsenvaltiossa toimimaan 6 artiklassa tarkoitettulla käytetyn ydinpolttoaineen tai radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuuden valvonnan alalla;
- 3) 'loppusijoituksella' käytetyn ydinpolttoaineen tai radioaktiivisen jätteen sijoittamista laitokseen aikomatta siirtää sitä pois myöhemmin;
- 4) 'loppusijoituslaitoksella' laitosta, jonka ensisijainen tarkoitus on radioaktiivisen jätteen loppusijoitus;
- 5) 'luvalla' kaikkia jäsenvaltion lainkäyttövallan nojalla annettuja oikeudellisia asiakirjoja, joiden perusteella voidaan suoriuttaa käytetyn ydinpolttoaineen tai radioaktiivisen jätteen huoltoon liittyvää toimintaa tai joilla myönnetään oikeus käytetyn ydinpolttoaineen huoltoon tarkoitettun laitoksen tai radioaktiivisen jätteen huoltoon tarkoitettun laitoksen

sijoituspaikan valintaa ja laitoksen suunnittelua, rakentamista, käyttöönottoa, käyttöä, käytöstäpoistoa tai sulke-

- 6) 'luvanhaltijalla' oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, jolla on luvassa määritelty kokonaisvastuu käytetyn ydinpolttoaineen tai radioaktiivisen jätteen huoltoon liittyvästä toiminnasta tai laitoksesta;
- 7) 'radioaktiivisella jätteellä' sellaista kaasumaisessa, nestemäisessä tai kiinteässä muodossa olevaa radioaktiivista ainetta, jolle jäsenvaltio tai sellainen oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö, jonka päätöksen jäsenvaltio hyväksyy, ei näe tai harkitse mitään jatkokäyttöä ja jota toimivaltainen valvontaviranomainen valvoo radioaktiivisena jätteenä jäsenvaltion lainsäädäntö- ja sääntelykehityksen mukaisesti;
- 8) 'radioaktiivisen jätteen huollolla' kaikkia toimia, jotka koskevat radioaktiivisen jätteen esikäsittelyä, käsittelyä, pakkaamista, varastointia tai loppusijoitusta, lukuun ottamatta kuljetusta laitosalueen ulkopuolella;
- 9) 'radioaktiivisen jätteen huoltoon tarkoitettulla laitoksella' laitosta, jonka ensisijainen tarkoitus on radioaktiivisen jätteen huolto;
- 10) 'jälleenkäsittelyllä' prosessia tai toimintaa, jonka tarkoituksena on poistaa käytetystä ydinpolttoaineesta halkeamis- ja hyötökelpoisia aineita jatkokäyttöä varten;
- 11) 'käytetyllä ydinpolttoaineella' ydinpolttoainetta, joka on säteilytetty reaktorin sydämessä ja pysyvästi poistettu sieltä; käytettyä ydinpolttoainetta voidaan pitää joko käyttökelpoisena resurssina, joka soveltuu jälleenkäsitteltäväksi, tai sitä voidaan pitää radioaktiivisena jätteenä, joka on loppusijoitettava;
- 12) 'käytetyn ydinpolttoaineen huollolla' kaikkia toimia, jotka koskevat käytetyn ydinpolttoaineen käsittelyä, varastointia, jälleenkäsittelyä tai loppusijoitusta, lukuun ottamatta kuljetusta laitosalueen ulkopuolella;
- 13) 'käytetyn ydinpolttoaineen huoltoon tarkoitettulla laitoksella' laitosta, jonka ensisijainen tarkoitus on käytetyn ydinpolttoaineen huolto;
- 14) 'varastoinnilla' käytetyn ydinpolttoaineen tai radioaktiivisen jätteen pitämistä laitoksessa, josta se on tarkoitus siirtää myöhemmin pois.

4 artikla

Yleiset periaatteet

- 1. Jäsenvaltioiden on määritettävä käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskeva kansallinen toimintapolitiikka ja pidettävä sitä yllä. Kullakin jäsenvaltiolla on oltava perimmäinen vastuu siinä syntyneen käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollosta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan 3 kohdan soveltamista.

2. Jos radioaktiivista jätettä tai käytettyä ydinpolttoainetta siirretään jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan käsittelyä tai jälleenkäsittelyä varten, sillä jäsenvaltiolla tai kolmannella valtiolla, josta radioaktiivinen aine on siirretty, on perimmäinen vastuu mainittujen aineiden sekä mahdollisen sivutuotteena syntyvän jätteen turvallisesta ja vastuullisesta loppusijoituksesta.

3. Kansallisten toimintapolitiikkojen on perustuttava kaikkiin seuraaviin periaatteisiin:

- a) radioaktiivista jätettä on synnyttävä niin vähän kuin on kohtuudella käytännössä mahdollista sekä aktiivisuuden että määrän suhteen, soveltamalla asianmukaisia suunnittelutoimenpiteitä sekä toiminta- ja käytöstäpoistokäytäntöjä, mukaan lukien aineiden kierrätys ja uudelleenkäyttö;
- b) käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen syntymisen ja huollon kaikkien vaiheiden väliset riippuvuussuhteet on otettava huomioon;
- c) käytetty ydinpolttoaine ja radioaktiivinen jäte on huollettava turvallisesti, myös pitkällä aikavälillä passiivisin turvallisuusominaisuuksin;
- d) toimenpiteiden toteuttamisessa on sovellettava porrastettua lähestymistapaa;
- e) vastuun käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon kustannuksista on oltava niillä, jotka ovat tuottaneet nämä aineet;
- f) käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon kaikkien vaiheiden osalta on sovellettava näyttöön perustuvaa ja dokumentoitua päätöksentekoprosessia.

4. Radioaktiivinen jäte loppusijoitetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa se on syntynyt, jollei siirron ajankohtana, ottaen huomioon komission direktiivin 2006/117/Euratom 16 artiklan 2 kohdan mukaisesti määrittämät kriteerit, ole tullut voimaan kyseessä olevan jäsenvaltion ja toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan välistä sopimusta loppusijoituslaitoksen käyttämisestä josain niistä.

Ennen siirtoa kolmanteen maahan viejäjäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle tällaisen sopimuksen sisällöstä ja toteutettava kohtuulliset toimenpiteet varmistaakseen, että

- a) määränpäämaa on tehnyt yhteisön kanssa sopimuksen käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollosta tai on osapuolena käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevassa yleissopimuksessa, jäljempänä 'yleissopimus';
- b) määränpäämaalla on radioaktiivisen jätteen huolto- ja loppusijoitusohjelmat, joiden tavoitteet edustavat korkeaa turvallisuustasoa ja vastaavat tässä direktiivissä vahvistettuja tavoitteita; ja
- c) määränpäämaan loppusijoituslaitokselle on annettu lupa radioaktiivisen jätteen siirtoa varten, se on toiminnassa ennen siirtoa ja sitä hallinnoidaan kyseisen määränpäämaan radioaktiivisen jätteen huolto- ja loppusijoitusohjelmassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

2 LUKU

VELVOLLISUUDET

5 artikla

Kansallinen kehys

1. Jäsenvaltioiden on luotava käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskeva kansallinen lainsäädäntö- ja sääntelykehys sekä organisatorinen kehys, jäljempänä 'kansallinen kehys', ja pidettävä sitä yllä; sen avulla jaetaan vastuu ja huolehditaan asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten välisestä koordinoinnista. Kansalliseen kehykseen on kuuluttava kaikki seuraavassa luetellut:

- a) kansallinen ohjelma käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskevan toimintapolitiikan toteuttamiseksi;
- b) käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevat kansalliset järjestelyt. Sen määrittäminen, miten kyseiset järjestelyt on vahvistettava ja mitä välinettä käyttäen niitä on sovellettava, kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan;
- c) käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huolto-toimintojen tai -laitosten tai niiden molempien lupajärjestelmä, mukaan lukien käytetyn ydinpolttoaineen tai radioaktiivisen jätteen huoltotoimintojen kieltäminen, käytetyn ydinpolttoaineen tai radioaktiivisen jätteen huoltoon tarkoitettun laitoksen toiminnan kieltäminen luvan puuttuessa tai näiden molempien kieltäminen ja tarvittaessa ehtojen asettaminen toiminnan tai laitoksen taikka niiden molempien tullevalle hallinnoinnille;
- d) asianmukainen valvontajärjestelmä, johtamisjärjestelmä, viranomaistarkastukset, dokumentaatio- ja raportointivelvoitteet radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen huoltotoimintojen tai -laitosten tai niiden molempien osalta, mukaan lukien asianmukaiset toimenpiteet loppusijoituslaitosten sulkemisen jälkeistä aikaa varten;
- e) täytäntöönpanon valvontaa koskevat toimet, mukaan lukien toimintojen keskeyttäminen ja luvan muuttaminen, voimasaolon päättymisen tai peruuttaminen sekä tarvittaessa vaatimukset, jotka koskevat vaihtoehtoisia ratkaisuja, joilla saavutetaan parempi turvallisuus;
- f) vastuun jakaminen käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon eri vaiheisiin osallistuville elimille; kansallisessa kehyksessä on erityisesti osoitettava pääasiallinen vastuu käytetystä ydinpolttoaineesta ja radioaktiivisesta jätteestä niiden tuottajille tai erityisissä olosuhteissa luvanhaltijalle, jolle toimivaltaiset elimet ovat osoittaneet tämän vastuun;
- g) yleisötiedotusta ja yleisön osallistumista koskevat kansalliset vaatimukset;
- h) käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskeva rahoitusuunnitelma tai sitä koskevat rahoitusuunnitelmat 9 artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallista kehystä tarvittaessa parannetaan ottaen huomioon laitosten käytöstä hankitut kokemukset, 4 artiklan 3 kohdan f alakohdassa tarkoitettua päätöksentekoprosessista tehdyt johtopäätökset sekä asiainkuuluvan teknologian ja tutkimuksen kehitys.

6 artikla

Toimivaltainen valvontaviranomainen

1. Kunkin jäsenvaltion on perustettava käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen turvallisesta huollosta vastaava toimivaltainen valvontaviranomainen ja ylläpidettävä sitä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltainen valvontaviranomainen on toiminnallisesti erotettu muista elimistä tai organisaatioista, jotka liittyvät ydinenergian tai radioaktiivisten aineiden edistämiseen tai käyttöön, mukaan lukien sähkön tuotanto ja radioisotooppeja käyttävät sovellukset, tai käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon, jotta viranomainen on valvontatehtävässään tosiasiallisesti suojattu asiattomalta vaikutukselta.

3. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle annetaan oikeudelliset valtuudet sekä henkilöstövoimavarat ja taloudelliset voimavarat, joita se tarvitsee täyttääkseen kansalliseen kehykseen liittyvät 5 artiklan 1 kohdan b, c, d ja e alakohdassa kuvatut velvoitteensa.

7 artikla

Luvanhaltijat

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että päävastuu käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon tarkoitettujen laitosten ja/tai toimintojen turvallisuudesta on luvanhaltijalla. Tätä vastuuta ei voida siirtää toiselle.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että voimassa oleva kansallinen kehys edellyttää, että luvanhaltijat säännöllisesti arvioivat, tarkastavat ja jatkuvasti parantavat toimivaltaisen valvontaviranomaisen lakisääteissä valvonnassa, ja siinä määrin kuin on kohtuudella toteutettavissa, radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen huoltoon tarkoitettujen laitosten tai toiminnan turvallisuutta järjestelmällisellä ja todennettavalla tavalla. Tämä toteutetaan asianmukaisen turvallisuusarvioinnin, muiden argumenttien ja todisteiden avulla.

3. Osana laitokseen tai toimintaan liittyvää luvitusta turvallisuuden osoittamisen on katettava toiminnan kehittäminen ja toimiminen sekä laitoksen kehittäminen, käyttö ja käytöstäpoisto tai loppusijoituslaitoksen sulkeminen sekä loppusijoituslaitoksen sulkemisen jälkeinen vaihe. Turvallisuuden osoittamisen on vastattava laajuudeltaan toiminnan monitahoisuutta ja radioaktiiviseen jätteeseen ja käytettyyn ydinpolttoaineeseen sekä laitokseen tai toimintaan liittyvien vaarojen suuruutta. Luvitusmenettely on edistettävä laitoksen tai toiminnan turvallisuutta tavallisissa käyttöolosuhteissa, odotettavissa olevissa käyttöhäiriöissä ja suunnitteluperusteisten onnettomuuksien varalta. Luvitusmenettelyssä on osoitettava, että laitoksen tai toiminnan turvallisuutta koskevat vaatimukset täyttyvät. On määritettävä toimenpiteet onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuuksien seurausten lievittämiseksi, mukaan lukien sellaisten fyysisten esteiden ja luvanhaltijan hallinnollisten turvamenettelyjen

tarkastaminen, joiden toimimattomuus johtaisi siihen, että ionisoiva säteily vaarantaisi merkittävästi työntekijöiden ja väestön turvallisuuden. Tässä toimintatavassa on määritettävä epävarmuustekijät ja vähennettävä niitä.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisessa kehyksessä edellytetään, että luvanhaltijat perustavat ja panevat täytäntöön integroidut johtamisjärjestelmät, laadunvarmistus mukaan lukien, joissa turvallisuus on etusijalla käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen kokonaishuollossa ja jotka toimivaltainen valvontaviranomainen tarkastaa säännöllisesti.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisessa kehyksessä edellytetään, että luvanhaltijat järjestävät riittävät taloudelliset voimavarat ja henkilöstövoimavarat sekä pitävät niitä yllä täyttääkseen 1–4 kohdassa säädettyä käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevat velvoitteensa.

8 artikla

Asiantuntemus ja taidot

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisessa kehyksessä edellytetään, että kaikki osapuolet toteuttavat tarvittavan asiantuntemuksen ja taitojen saamiseksi, ylläpitämiseksi ja edelleen kehittämiseksi koulutusjärjestelyjä henkilöstölleen sekä tutkimus- ja kehitystoimia, jotka kattavat käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskevan kansallisen ohjelman tarpeet.

9 artikla

Taloudelliset voimavarat

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisessa kehyksessä edellytetään, että tarvittaessa on saatavilla riittävät taloudelliset voimavarat 11 artiklassa tarkoitettujen kansallisten ohjelmien toteuttamiseksi, erityisesti käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon osalta, ottaen asianmukaisesti huomioon käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen tuottajien vastuu.

10 artikla

Avoimuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskevat tarvittavat tiedot ovat työntekijöiden ja yleisön saatavilla. Tähän velvoitteeseen kuuluu myös sen varmistaminen, että toimivaltainen valvontaviranomainen tiedottaa yleisölle toimivaltaansa kuuluvista asioista. Tiedot on saatettava yleisön saataville kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti, edellyttäen että tämä ei vaaranna muita kansallisessa lainsäädännössä tai kansainvälisissä velvoitteissa tunnustettuja intressejä, kuten muun muassa turvallisuutta.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisölle annetaan tarvittava mahdollisuus osallistua tosiasiallisesti käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskevaan päätöksentekoprosessiin kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

11 artikla

Kansalliset ohjelmat

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että sen käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskeva kansallinen ohjelma, jäljempänä 'kansallinen ohjelma', joka kattaa kaikenlaisen sen lainkäyttövaltaan kuuluvan käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen sekä kaikki käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon eri vaiheet jätteen syntymisestä sen loppusijoitukseen, toteutetaan.

2. Kunkin jäsenvaltion on tarkasteltava kansallista ohjelmaansa säännöllisesti uudelleen ja saatettava se ajan tasalle ottaen tarvittaessa huomioon tekniikan ja tieteen kehityksen sekä suositukset, saadut kokemukset ja hyvät käytännöt vertaisarvioinneista.

12 artikla

Kansallisten ohjelmien sisältö

1. Kansallisissa ohjelmissa on esitettävä, miten jäsenvaltiot aikovat toteuttaa 4 artiklassa tarkoitetut käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa koskevat kansalliset toimintapolitiikkansa tämän direktiivin tavoitteiden varmistamiseksi, ja niihin on sisällyttävä kaikki seuraavassa luetellut:

- a) käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskevan jäsenvaltion kansallisen toimintapolitiikan yleiset tavoitteet;
- b) merkittävät virstanpylväät ja selkeät aikataulut näiden virstanpylväiden saavuttamiseksi ottaen huomioon kansallisen ohjelman laaja-alaiset tavoitteet;
- c) inventaario kaikesta käytetystä ydinpolttoaineesta ja radioaktiivisesta jätteestä sekä arviot tulevista määristä, mukaan lukien käytöstäpoistosta syntyvät määrät; inventaariossa on ilmoitettava selvästi radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen sijaintipaikka ja määrä radioaktiivisen jätteen asianmukaisen luokituksen mukaisesti;
- d) konseptit tai suunnitelmat ja tekniset ratkaisut käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa varten jätteen syntymisestä sen loppusijoitukseen;
- e) loppusijoituslaitoksen eliniän jälkeisen sulkemisen jälkeistä aikaa koskevat konseptit tai suunnitelmat, mukaan lukien ajanjakso, jolloin asiaankuuluvaa valvontaa jatketaan, sekä keinot, joiden avulla kyseessä olevaa laitosta koskeva tietämys säilytetään pidemmällä aikavälillä;
- f) käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoratkaisujen toteuttamiseksi tarvittavat tutkimus-, kehittämis- ja havainnollistamistoimet;
- g) kansallisen ohjelman toteuttamista koskeva vastuu ja tärkeimmät suorituskyvindikattorit, joilla edistymistä kohti toteuttamista seurataan;

h) arviointi kansallisen ohjelman kustannuksista sekä lähtökohdat ja oletukset tälle arvioinnille, johon on sisällyttävä aikataulu;

i) voimassa oleva rahoitusjärjestely tai voimassa olevat rahoitusjärjestelyt;

j) edellä 10 artiklassa tarkoitettu avoimuusmenettely tai -prosessi;

k) jäsenvaltion tai kolmannen maan kanssa tehdyt mahdolliset sopimukset käytetyn ydinpolttoaineen tai radioaktiivisen jätteen huollosta, mukaan lukien mahdolliset sopimukset loppusijoituslaitosten käytöstä.

2. Kansallinen ohjelma yhdessä kansallisen toimintapolitiikan kanssa voi sisältyä yhteen asiakirjaan tai useisiin asiakirjoihin.

13 artikla

Ilmoittaminen

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kansalliset ohjelmansa ja niihin mahdollisesti myöhemmin tehtävät merkittävät muutokset.

2. Komissio voi kuuden kuukauden kuluessa ilmoituksesta pyytää selventäviä tietoja ja/tai esittää näkemyksensä siitä, onko kansallisen ohjelman sisältö 12 artiklan mukainen.

3. Jäsenvaltioiden on kuuden kuukauden kuluessa komission kommenttien vastaanottamisesta toimitettava pyydetty selventävät tiedot ja/tai ilmoitettava komissiolle kansallisten ohjelmien mahdollisesta tarkistamisesta.

4. Päätäessään yhteisön taloudellisen tai teknisen avun myöntämisestä käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon tarkoitetuille laitoksille tai toiminnoille komissio ottaa huomioon jäsenvaltioiden toimittamat selventävät tiedot sekä kansallisten ohjelmien osalta tapahtuneen edistymisen.

14 artikla

Kertomukset

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kertomus tämän direktiivin täytäntöönpanosta ensimmäisen kerran viimeistään 23 päivänä elokuuta 2015 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi yleissopimuksen mukaista uudelleentarkastelua ja raportointia hyödyntäen.

2. Komissio toimittaa jäsenvaltioiden kertomusten pohjalta Euroopan parlamentille ja neuvostolle

a) kertomuksen direktiivin täytäntöönpanon edistymisestä; ja

b) inventaarion yhteisön alueella olevasta radioaktiivisesta jätteestä ja käytetystä ydinpolttoaineesta sekä tulevaisuudennäköistä.

3. Jäsenvaltioiden on säännöllisesti ja vähintään joka kymmenes vuosi järjestettävä kansallista kehystään, toimivaltaista valvontaviranomaistaan sekä kansallista ohjelmaansa ja sen toteuttamista koskeva itsearviointi sekä pyydettyä kansallisen kehystensä, toimivaltaisen valvontaviranomaisensa ja/tai kansallisen ohjelmansa kansainvälistä vertaisarviointia sen varmistamiseksi, että käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen turvallisuudessa huollossa täytetään korkeat turvallisuusvaatimukset. Vertaisarviointien tulokset on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille, ja ne voidaan saattaa yleisön saataville, jos turvallisuutta koskevien ja luottamuksellisten tietojen kanssa ei ole ristiriitaa.

3 LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

15 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 23 päivänä elokuuta 2013. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Velvoitteita, jotka koskevat tämän direktiivin käytettyä ydinpolttoainetta koskevien säännösten saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja niiden täytäntöönpanoa, ei sovelleta Ir-

lantiin, Kyprokseen, Latviaan, Luxemburgiin, Maltaan, Tanskaan eikä Viroon niin kauan kuin ne päättävät olla kehittämättä mitään ydinpolttoaineeseen liittyvää toimintaa.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset sekä niihin myöhemmin tehtävät muutokset kirjallisina komissiolle.

4. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikki 12 artiklassa säädetyt seikat käsittävän kansallisen ohjelmansa sisältö ensimmäisen kerran mahdollisimman pian mutta viimeistään kuitenkin 23 päivänä elokuuta 2015.

16 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

17 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 19 päivänä heinäkuuta 2011.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. SAWICKI